

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу,
економіки та менеджменту
Кафедра управління імені Олега Балацького

Наказ ректора про
затвердження теми

Шифр _____
„До захисту допускається”
завідувачка кафедри
_____ Г.О.Швіндіна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА
на тему
«Особливості формування системи публічного управління в Україні»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Здобувач вищої освіти

гр. ПУ-71
Калюжна Ярина Миколаївна

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр.
Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних
досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів
мають посилання на відповідне джерело Калюжна Я. М.

Науковий керівник

к.е.н., доцент Павленко О.О.

АНОТАЦІЯ

У роботі розглянуто теоретичні і методичні особливості формування системи публічного управління в Україні.

За допомогою використання системного аналізу до вивчення процесу діяльності фінансового управління Кролевецької територіальної громади, виявлено основні проблемні питання в формуванні та реалізації бюджету на місцевому рівні.

Розроблено пропозиції та надані практичні рекомендації для покращення дієвості діяльності фінансового управління Кролевецької ТГ.

Запропоновано ряд заходів щодо удосконалення діяльності фінансового управління Кролевецької ТГ.

РЕФЕРАТ

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи бакалавра. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, що містить 34 найменувань. Загальний обсяг бакалаврської роботи становить 45 стор., у тому числі 4 таблиць, 9 рисунків, список використаних джерел 4 сторінок.

Мета роботи - провести аналіз розвитку публічного управління і механізми удосконалення державних інститутів влади та діяльності фінансового управління Кролевецької ТГ.

Відповідно до поставленої мети були вирішені такі *задачі*:

- розкрито основні характеристики поняття «публічне управління» та історичні аспекти його встановлення та розвитку в Україні;
- встановлено зміст та особливості бюджетного процесу Кролевецької ТГ;
- розроблено пропозиції та практичні рекомендації для вирішення проблем та покращення функціонування фінансового управління Кролевецької ТГ.

Об'єктом дослідження є розвиток публічного управління в Україні та фінансове управління Кролевецької ТГ.

Предметом дослідження є пошуки можливих чинників та механізмів становлення і розвитку публічного управління в Україні, що можуть бути запозичені чи побудовані на національних традиціях українського державотворення, а також діяльність фінансового управління Кролевецької міської ради.

Методи дослідження. Методологічною основою роботи є метод наукового пізнання, системний підхід, структурний аналіз, фундаментальні положення економічної теорії та теорії управління, порівняльний аналіз.

Ключові слова: МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ, ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ, ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВННЯ, ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ.....	8
1.1 Поняття публічного управління.....	8
1.2 Концептуальні засади публічного управління в Україні.....	11
1.3 Політико-правове забезпечення реформування публічного управління в Україні.....	13
РОЗДІЛ 2. ПЕРЕХІДНИЙ ЕТАП ВСТАНОВЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ.....	15
2.1 Методологічні засади та проблеми встановлення та розвитку публічного управління в Україні.....	15
2.2 Роль політико-управлінської еліти у становленні публічного управління в Україні.....	17
2.3 Вплив парламентських виборів на розвиток публічного управління в Україні.....	19
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ КРОЛЕВЕЦЬКОЇ ТГ.....	22
1.1 Загальна характеристика фінансового управління Кролевецької ТГ.....	22
1.2 Аналіз системи доходів та видатків Кролевецької ТГ.....	23
1.3 Проблеми та пропозиції удосконалення діяльності фінансового управління Кролевецької ТГ.....	36
ВИСНОВКИ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	42

ВСТУП

Кожна правова держава ефективно функціонує лише в практичній взаємодії базових понять "держава - суспільство". Суспільство розвивається завдяки вдосконаленню управлінської діяльності держави шляхом вирішення певних завдань. Аналізуючи алгоритм управлінської діяльності як один з ключових аспектів держави в умовах економічної кризи і початком впровадження реформ в секторі державного управління, пенсійного, житлово-комунального та незабаром й у інших сферах суспільного життя, варто розпочати вживати дієві заходи задля оптимізації управлінської науки і отримання кращих результатів. Проблема вдосконалення управлінської діяльності є предметом для обговорення широкого кола дослідників та являє собою головний аспект державотворення. Варто зазначити, що на сьогодні в Україні існують спроби опанувати науку публічного управління, а також запропонувати нові підходи з питань управлінської діяльності до іноваційних поглядів в публічному управлінні. Суттєвий внесок в розробку поданих питань зроблено відомими фахівцями, задля котрих пріоритетним є ключове питання публічного управління. Вони поєднують в своїх дослідженнях світовий досвід, знання політичних реалій і сучасну практику - цінності, принципи і підходи також розвиток і становлення публічного управління в Україні. До таких досліджень варто віднести праці: С.Борисевича, Н.Нижник, О.Оболенського, Л.Пашко, та інших фахівців. Зокрема, О.Оболенський розглядає теоретичні підходи і сферу публічного управління через основи демократичних засад. Н.Нижник наголошував, що публічне управління варто розглядати скрізь принципи, в яких особливу увагу приділено ролі і значенню кадрів системи публічної влади і державного управління. С.Борисевич стверджує, що найголовнішим в теорії публічного управління як науки є саморегуляція суспільної системи. Л.Пашко, вивчаючи проблему свідомої трансформації

державного управління у публічне, зазначав, що обов'язковим елементом є соціальне партнерство. Вивчаючи державу як особливий механізм управління суспільним розвитком, фахівці формують теорію публічного управління у рамках існуючої управлінської науки. Тому необхідно з'ясувати можливість застосування у нашій державі наявних теоретичних підходів у управлінській структурі, урахувавши досвід демократичних держав із метою удосконалення діяльності державних інститутів.

Мета роботи - провести аналіз розвитку публічного управління і механізми удосконалення державних інститутів влади та діяльності фінансового управління Кролевецької ТГ.

Об'єктом дослідження є розвиток публічного управління в Україні та фінансове управління Кролевецької ТГ.

Матеріали були апробовані у наукових публікаціях :

- стаття у фаховому журналі : *Павленко, О. О., Лаврик, Є. І., Калюжна, Я. М. Роль державного регулювання в формуванні бізнес-процесів підприємства в контексті сталого розвитку // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. 2020. № 4. С. 9–14. DOI: 10.21272/1817-9215.2020.4-1*

- тези конференції: *Павленко О.О., Калюжна Я.М. Вдосконалення напрямів соціального захисту населення в умовах реалізації цілей сталого розвитку // Міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих вчених імені професора Балацького О. Ф. «Економічні проблеми сталого розвитку», 28-29 квітня 2020 р. Суми СумДУ.- С. 186-187*

РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

1.1 Поняття публічного управління

В результаті демократичних перетворень, які відбулися в нашій країні, настає час перетворень в площині реалізації управлінської діяльності. При цьому варто враховувати політичний аспект - форму правління країни і якість демократичних змін. Зазначимо, що публічне управління - практичний, організуючий та регулюючий вплив держави на суспільну життєдіяльність людей із метою її впорядкування, збереження або перетворення. Зміст публічного управління передбачає взаємозв'язок державного управління із поняттям "справа народу", тобто такою формою правління, де суспільство, громадяни беруть участь у організації і здійсненні державної влади безпосередньо чи через суспільно-національне представницьке зібрання - парламент.

Система публічного управління – це сукупність спеціалізованих суб'єктів та процедур управлінського впливу, що забезпечує існування соціуму у рамках визначеної території і організована навколо інституціалізованого центру та виконує досить велику частину координаційної діяльності, розподіляє управлінські функції і гарантує їх реалізацію [1].

Метою концепції публічного управління повинне стати поетапне створення такої системи публічного управління, що забезпечить формування сучасної, ефективної і результативної системи управління й дасть змогу Україні стати на один рівень із країнами розвиненої демократії.

Таблиця 1.1 – Підходи публічного управління

Наука публічного управління, яка охоплює безліч секторів та інститутів сучасного суспільства, перебуває у призмі трьох глобальних підходів, які оцінюють перспективи розвитку публічного управління	
Ринково-ліберальний	Сформульований у концептуальних моделях нового менеджменту, оновленого управління, що спирається на ринкову модель, байдужу до політики, в котрій громадянин з'являється у образі споживача чи клієнта.
Ліберально-комунітаріаністський	Розвивається у концепції "політичних мереж" , що спирається на розвиток структурних взаємовідносин поміж політичними інститутами держави та суспільства, також тих, що визнають рівність громадян та інших суб'єктів мережі.
Демократичного громадянства	Спирається на особливе "рецептивне управління", яке покликане служити громадянинові, а не клієнтові (споживачеві)

Далі пропонується переглянути законодавчу базу в сфері державного управління, внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України "Про публічну службу України", урахувавши існуючий досвід розвинених країн

західних демократій, що за короткий термін досягли значних результатів. Перебуваючи на геополітичній межі між Заходом та Сходом, між демократичним та Процес реформування різних гілок влади починався, та зміна політичних партій на владному олімпі вносила певні корективи, що його гальмували. Щоб на майбутнє запобігти помилок і прорахунків треба розробити стратегію розвитку держави на перспективу без права перегляду. В цій стратегії має бути враховано концепцію публічного управління й закон про публічну службу України й інші законодавчі акти. Також слід урахувувати пропозиції теоретиків-науковців, практиків-управлінців із обов'язковим урахуванням міжнародного досвіду й залученням громадської думки. Варто наблизити владу до громадян, давши їм можливість реалізовувати свої права на практиці[4]. Це буде суттєвий крок держави назустріч до своїх громадян й наблизить наше суспільство до вдосконалення діяльності державних інститутів і відкріє шляхи розвитку публічного управління. Це дасть змогу широко застосувати демократичні досягнення на практиці, допоможе державі стати дійсно відкритою для всього суспільства - влади і громадян. В системі демократичного правління значна роль належить місцевому самоврядуванню. Воно є тією сферою публічної діяльності, в котрій може взяти участь народ. Провідним принципом самоврядування є організаційне й функціональне відокремлення його органів від структур державної влади, взаємовідносини між ними регулюються тільки законом [5]. Розроблення і впровадження концепції публічного управління як прояв політичного процесу, в котрому влада не концентрується у централізованій та сильній державній машині, відбувається через децентралізацію (перерозподіл владних повноважень).

1.2 Концептуальні засади публічного управління в Україні

Сучасні соціально-економічні системи – складні, відкриті системи, забезпечення розвитку котрих є найважливішим завданням в наш час. Управління країною як соціально-економічною системою потребує залучення до процесу прийняття управлінських рішень представників усього громадянського суспільства. Тобто управління на рівні держави набуває рис публічності, а розвиток теорії і практики державного управління створює підстави задля усвідомлення провідної ролі публічного управління у суспільному еволюційному контексті. В Україні за часи її незалежності відбуваються певні еволюційні процеси формування публічного управління. Публічне управління не може не розвиватися, адже воно має забезпечувати якісні суспільні трансформації, бути прозорим, представницьким, відповідати демократичному управлінню, забезпечувати ефективність регіонального управління. Зазначені вище питання є нагальними для вітчизняної теорії і практики й розглядаються вітчизняними дослідниками, серед яких слід відзначити представників вітчизняної школи, яка сформована в Національній академії державного управління (НАДУ) при Президентові України, зокрема, Ю.Ковбасюка, О.Оболенського, С.Романюка, В.Трощинського та ін., у регіональних інститутах НАДУ: С.Серьогін, Ю.Шаров, В.Мартиненко, дослідники, які працюють у ВНЗ – А.Ф.Мельник, Т.Л.Желюк [8–10] – та ін., незважаючи на це проблеми, пов’язані із методологічно чітким визначенням інституціональної основи публічного управління не вирішені, що дає можливість представлення авторських доробок [11, с. 473]. Система поглядів на публічне управління почала формуватися разом з виникненням поглядів на теорію і практику управління – менеджмент. Дослідники [12, с.7] наголошують, що розвиток менеджменту починається із письмових джерел, які дійшли до нас зі Стародавнього Єгипту, XXII ст. до н. е. («Повчання гераклеопільського царя

своєму синові”). В творі йде мова про правила та мистецтво державного управління і господарювання.

Інституціональною основою публічного управління є: держава, суспільний договір та закон. Суспільна думка у публічному управлінні реалізується засобом функцій: експресивної; консультативної; директивної; оціночної; регуляторної. Формування суспільної думки – процес складний, котрий можливо пояснити через існування суспільних інтересів, які складаються із потреб соціальних груп, колективів, інституцій, інститутів, організацій, особистостей. Узагальнюючи зазначене вище, висуваємо гіпотезу стосовно концепції публічного управління, засадами котрої є суспільна думка та інтереси і життєдіяльність громадян суспільства, метою котрої є забезпечення його соціально-економічного розвитку. Солідарне суспільство будується за умови реалізації функцій народовладдя, демократизації, прозорості, представництва й рівності усіх перед законом. Солідарне суспільство формується за допомогою адміністративних, економічних і соціально-психологічних методів. Формування солідарного суспільства відбувається на концептуальних засадах та має свої закони, які створюють основу методологічного підґрунтя та презентуються механізмом публічного управління.

1.2 Політико-правове забезпечення реформування публічного управління в Україні

Теорія щодо необхідності політико-правових і соціально – економічних реформ в країні стали лейтмотивом життя українського суспільства останніх років. Події, що відбулися в 2013-2014 роках суттєво змінили політичну карту України й суттєво вплинули на цивілізаційний розвиток країн Євразії, повернувши погляди сталих демократій до принципів “людиноцентризму” початку й середини ХІХ - ХХ ст. Акції протесту проти політичного режиму президента В.Януковича, зміна влади за допомогою силових методів, що була названа “революція гідності”, соціальний конфлікт із кровопролиттям та інтервенція із ознаками війни поставили питання про перспективність й життєздатність української держави. Про співвідношення країни, суспільства, та корпоративних інтересів в умовах глобалізацій поданих викликів ХХІ ст. Разом із економічною кризою, втратою територіальної цілісності стається процес модернізації, формування сучасної української політичної нації, що має знайти свої моделі публічної політики та управління інтегровані в світовий, економічний, політичний й інтелектуальний простір. Йдеться про вміння політичним керівництвом помічати, розуміти й визначати інтереси України. В цьому випадку доречним буде вислів президента США В. Вільсона про реформування системи державного управління, публічної політики - управління, має відбуватися із урахуванням кращих зразків світового досвіду, який інтегрований в місцеві особливості.

Символом змін став слоган – “Європейський вибір”, котрий ситуативно об’єднав соціальні, етнічні й конфесійні групи. Суспільство акціями самоорганізації й протесту в різних сферах сигналізувало інституціям держави і українському політикуму щодо необхідності змін та створення відповідного

середовища для них. Проте держава та її інститути не змогли зреагувати на виклики й запити суспільства. Тож державний апарат та його політична верхівка в Україні знаходиться в стані стагнації суспільних реформ. Йдеться про переорієнтацію вектору змін із традиційної матриці державного управління на зміни в системі публічної політики й управління, де основним елементом є вміння визначати й вирішувати соціальні проблеми, що спрямовані на суспільний розвиток та дієвість політичних й державних інституцій.

Декларація реформ Президентом України П.Порошенко лише сформулила пріоритети суспільних змін та не дала чітких відповідей на існуючі питання. Державна влада за підтримки експертного середовища має визначити цілі, форми й методи проведення реформ, характер, динаміку перехідного процесу й громадські виклики та загрози, які будуть виникати під час перебігу змін. Гегель в якості основних принципів, на основі котрих функціонує ефективно суспільство крім приватної власності й особистої свободи громадян додавав – “публічність” й “загальну поінформованість”, що формують суспільну думку, а також закони, що забезпечують консенсусний соціальний договір поміж суб’єктами суспільних відносин. Задля проведення реформ треба визначитися котрих змін хочуть громадяни й влада та на що буде сконцентрована енергія змін. Якщо говорити про політичні зміни, як складову реформ то потрібно зазначити про новий зміст в структурних й функціональних особливостях політичних явищ, що забезпечує самовідтворення і оновлення суспільно – політичного організму.

РОЗДІЛ 2. ПЕРЕХІДНИЙ ЕТАП ВСТАНОВЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

2.1 Методологічні засади та проблеми встановлення та розвитку публічного управління в Україні

На даному етапі розвитку теорії державного управління в Україні широкого наукового вжитку набула практика підміни понять, або їх ототожнення. Йдеться про паралельне вживання понять, як: “державна влада” й “публічна влада”; “державне управління”, “публічне управління” й “публічне адміністрування”; “державна служба” й “публічна служба”; “державні фінанси” й “публічні фінанси”. Цей стан категоріального апарату означає, що в національній науці “Державне управління” відбуваються зумовлені трансформаційними суспільними процесами парадигмальні зміни за відсутності відповідної методологічної бази становлення й розвитку системи демократичного державотворення (перші спроби пошуку такої методологічної бази були зроблені ще у 2003 році у авторській монографії “Державне управління: шлях до нової парадигми” [26]).

Щодо “публічного управління”, як наукової категорії, воно набуло широкого вжитку у лексиконі національних науковців лише у останнє десятиліття розвитку наукової галузі “Державне управління”, що формувалася на засадах радянської і пострадянської теорії й практики державотворення. Тож незалежна Україна формувалася і розвивалася як держава, у котрій владні важелі авторитарної системи державного управління отримували ті, хто перемагали на президентських та парламентських виборах. Перспектива розвитку такої держави – це топтання на місці у розвитку теорії й практики державотворення, дискредитація демократії як форми народовладдя. Взагалі

теорія й практика демократичного державотворення має формуватися й розвиватися в контексті цивілізаційного розвитку. Питання у тому, як перейти від влади меншості – авторитарної системи державної влади і управління, до влади більшості – демократичної системи публічної влади і управління. Це основна проблема, що потребує методологічного вирішення, а на рівні практики політичної волі. Відповідь на поставлене запитання очевидна: потрібно здійснити децентралізацію авторитарної системи державної влади і управління; запуснути реально діючі механізми становлення і розвитку інститутів самоорганізації суспільства й інституту місцевого самоврядування територіальної громади як інститутів громадянського суспільства – бракує саме методологічного підґрунтя й політичної волі. Підхід до вирішення проблеми очікуваних результатів не дасть. Тому потрібно проводити реформи – змінювати водночас авторитарну систему державної влади і управління, та систему місцевого самоврядування, й систему адміністративно-територіального устрою, а уже в контексті цих змін здійснювати усі інші реформи. Тож осовою системних реформ є поєднання реформи державної влади і управління, реформи місцевого самоврядування та реформи адміністративно-територіального устрою держави.

Комплексне проведення реформ дозволить започаткувати процес парадигмальних змін у теорії державотворення, сутність котрих полягає у зміні алгоритму формування, реалізації й розвитку системи влади і управління у державі: на зміну авторитарній системі державної влади і управління, що формується, реалізується та розвивається згори донизу, прийде демократична система публічної влади та управління, що формується, реалізується і розвивається знизу догори.

2.2 Роль політико-управлінської еліти у становленні публічного управління в Україні

Питання про необхідність й значущість політико-управлінської еліти в політичному житті суспільства є досить актуальним для вітчизняної державно-управлінської думки і практики. У тоталітарній свідомості закріпилася думка, що державою може керувати кожен й усі однакові в правах і здібностях громадяни можуть в рівній мірі виконувати будь-які політичні ролі. Тому актуальною проблемою у наш час є проблема обґрунтування управлінсько-лідерських якостей сучасної еліти. Виконуючи власні керівні функції, еліта не може не турбуватися про те, щоб утвердити себе як пануюча меншість, забезпечити постійність своєї місії. Адже належність до “обраної меншості” [14, с.14] надає можливість володіння низкою привілеїв – майнових й престижних. Як зазначає німецький спеціаліст Л.Фройнд, загальне побоювання втрати влади, престижу приковує членів привілейованої групи один до одного. Еліта закріплює за собою певний статус, виробляє норми поведінки для власних членів й протистоїть спробам непривілейованих проникнути у її ряди [15, с. 237]. В організації державного управління у XXI ст., на думку професора П.Окоїна, складність полягатиме не у тому, щоб протистояти еліті, а в тому, щоб кращим чином організувати її, пристосувати ієрархічність, спеціалізацію, стандартизацію до демократичного розвитку; забезпечити контроль, звітність, ефективність й продуманість державної політики; підвищити уважність й чуйність державних службовців

[16, с. 6]. Як зазначає український дослідник О.Траверсе політичний процес під час заміни влади одних осіб іншими не здатен до переродження. Тут діють системні чинники інституційного змісту. Один із цих чинників є механізм формування політичного лідерства [17]. Політичне лідерство представляє собою

систему регулятивів діяльності політиків, що забезпечує легальність дій, їх відповідність прийнятій в суспільстві системі духовних цінностей. До функцій політичного лідерства відносять інтегративну, координаційну і прагматичну. Державний апарат управління й система врядування із відповідними регулятивами й розподілом функцій між органами влади. Через механізми цього ступеня політики різних рівнів одержують владні повноваження - створюються умови для формальної номінації фактичного лідера.

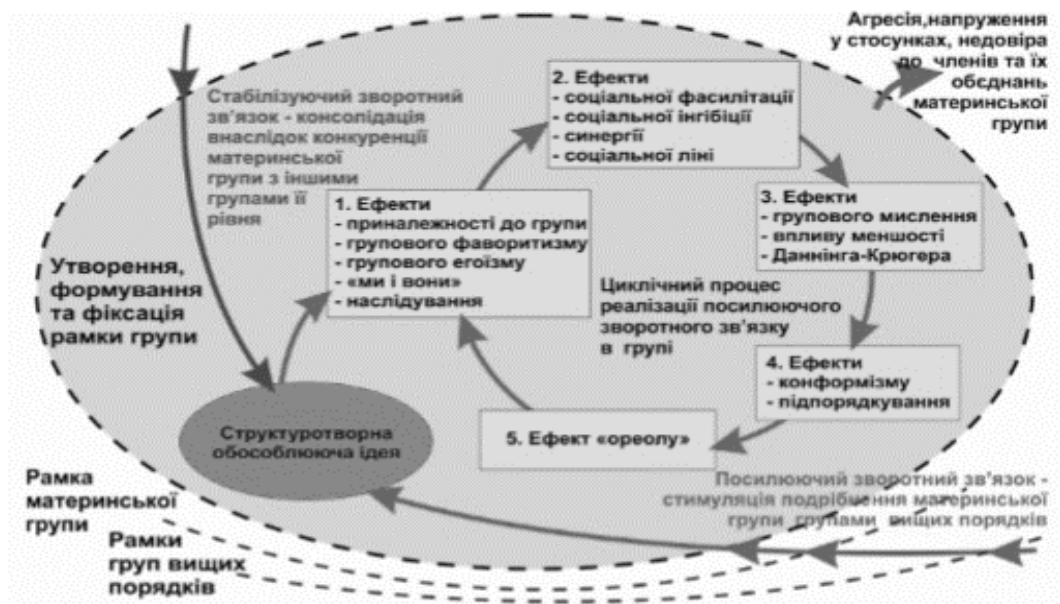


Рис.2.1 – Структура групових ефектів, що проявляються при системі взаємодії політичних елітних груп [15]

В наш час в Україні формується загальнонаціональна система політичного лідерства, яка має базуватися на набутому політичному (соціокультурному) досвіді всіх попередніх епох, кожна з котрих збагатила вітчизняну політичну історію. Подальший розвиток України багато у чому залежить від побудови адекватної системи політичного лідерства, котра на сучасному етапі відповідала б нагальним потребам українського суспільства [17].

2.3 Вплив парламентських виборів на розвиток публічного управління в Україні

Невід’ємною складовою розвитку публічного управління в Україні є побудова ефективної держави, яка передбачає державотворчі процеси удосконалення її засад.

Таблиця 2.1 - Основні напрями розвитку публічного управління

Основні напрями розвитку публічного управління згідно з теорією державного управління	
1.	Удосконалення форми державного правління, політичного режиму і державно-територіального устрою
2.	Визначення основних цілей, пріоритетів і стратегії розвитку держави
3.	Перерозподіл повноважень між гілками й вищими органами державної влади
4.	Зміна структури органів державної влади відповідно до функцій держави і її стратегії

В розділі I Конституції України єдиним джерелом влади вважається народ, відповідно чого наша країна є республікою [19, ст. 5]. Більш детально форма державного правління розкривається в розділах IV, V, VI [19, ст. 85, 87, 106, 113–116]. Питання статусу територіальних одиниць визначаються в розділі IX, а статусу Автономної Республіки Крим – в розділі X Конституції України [19, ст. 132–136]. Базові положення щодо політичного режиму визначені в розділах I й III вітчизняного Основного Закону, у тому числі:

-визнання України демократичною державою, народу – єдиним джерелом влади;

-закріплення принципів верховенства права, поділу влади, політичної, економічної й ідеологічної багатоманітності;

-гарантування народного волевиявлення через вибори, референдум й інші форми безпосередньої демократії [19, ст. 1, 5–6, 8, 15, 69–73].

Тож навіть без конституційних змін Верховна Рада України може шляхом прийняття законів може настільки змінити сутність політичного режиму, що він, незважаючи на формальну демократичну оболонку, поступово набуде багатьох ознак авторитаризму. Це яскраво виявилось, наприклад, під час функціонування політичного режиму в Україні протягом 2010–2013 рр. Враховуючи вказане, парламентські вибори можуть вирішальним чином вплинути на політичний режим, якщо у їх результаті більшість в парламенті здобудуть представники політичних сил авторитарного спрямування. Діяльність будь-якої держави має базуватися на чітко визначеній стратегії державного розвитку [23, с. 291]. Остання є основним результатом відповідного стратегічного планування, що в державному управлінні ще розуміють як планування цілей розвитку держави [22, с. 609]. В Україні роль стратегічного документа, у котрому визначаються такі цілі на середньострокову перспективу, покликана відігравати урядова програма діяльності, наявність якої передбачена ст. 114 Конституції України й Законом України “Про Кабінет Міністрів України” [19, ст. 114; 7, ст. 11]. Цілі розвитку держави в тих чи інших сферах визначаються в загальнодержавних програмах економічного, науково-технічного, соціального й культурного розвитку України, що розробляє й здійснює Кабінет Міністрів України [19, ст. 116]. До повноважень Верховної Ради України належить схвалення Програми діяльності уряду й затвердження

загальнодержавних програм [19, ст. 85]. Тож політичні сили, які внаслідок виборів отримують більшість в парламенті, здобувають можливості зі своїх ідеологічних позицій справляти визначальний вплив на цілі й стратегію розвитку країни через прийняття зазначених програмних документів. Структура органів державної влади в загальному вигляді визначається в низці статей розділів IV-VIII Конституції України [19, ст. 76, 83, 85, 89, 98, 101, 106–107, 113–114, 116–118, 112, 124–125], також в базових законодавчих актах, насамперед в Законах України “Про Кабінет Міністрів України”, “Про центральні органи виконавчої влади”, “Про місцеві державні адміністрації”, “Про судоустрій і статус суддів”, “Про прокуратуру”. В цих й інших законах встановлені завдання і функції різних видів органів державної влади. Наприклад, Законом України “Про центральні органи виконавчої влади” визначена структура відповідної системи, котру складають міністерства, служби, агентства, інспекції й центральні органи виконавчої влади з спеціальним статусом, й встановлені функції органів виконавчої влади кожного із цих типів [25, ст. 1, 7, 13, 16–17, 21, 24]. Тож, у результаті виборів більшість місць в парламенті можуть зайняти депутати від партій, котрі налаштовані на зміни в системі органів державної влади й шляхом коригування базових законів здійснять відповідні структурно-функціональні перетворення. Тож, парламентські вибори справляють потужний, хоча опосередкований вплив, майже на усі основні напрями державного будівництва.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ КРОЛЕВЕЦЬКОЇ ТГ

3.1 Загальна характеристика фінансового управління Кролевецької ТГ

Фінансове управління Кролевецької міської ради (далі - управління) є виконавчим органом Кролевецької міської ради, який утворюється Кролевецькою міською радою, є підзвітним та підконтрольним Кролевецькій міській раді і її виконавчому комітету, Кролевецькому міському голові.

Управління в своїй діяльності керується Конституцією України, Бюджетним і Податковим кодексами України, Кодексом законів про працю України, законами України, нормативно-правовими актами Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, іншими розпорядчими документами виконавчих органів в сфері фінансів, рішеннями Кролевецької міської ради і її виконавчого комітету, розпорядженнями Кролевецького міського голови, Положенням і іншими нормативно-правовими актами.

Управління є юридичною особою публічного права, веде самостійний баланс, має право відкривати бюджетні реєстраційні рахунки в установах Державної казначейської служби України, в межах своїх повноважень укладати від свого імені договори із юридичними та фізичними особами, мати майнові та немайнові права, нести зобов'язання, бути стороною у судах усіх інстанцій. Управління має структурні підрозділи. Структурні підрозділи Управління не мають статусу юридичної особи. Вони діють в складі Управління, керуються цим Положенням і окремими положеннями про ці підрозділи.

Порядок взаємодії Управління із іншими органами Кролевецької міської ради і її виконавчого комітету визначається Кролевецьким міським головою.

Управління утворено для здійснення повноважень Кролевецької міської ради в фінансовій сфері із метою забезпечення збалансованого соціального і економічного розвитку Кролевецької міської територіальної громади та ефективного використання її фінансових ресурсів.

3.2 Аналіз системи доходів та видатків Кролевецької ТГ

Реформа децентралізації дозволила суттєво наростити доходну частину місцевих бюджетів. Значення власних доходів місцевих бюджетів в останні три роки коливається в межах від 45-47% загальних доходів місцевих бюджетів. У 2018 році до доходів місцевих бюджетів надійшло 562.4 млрд грн, з яких 263.5 млрд грн – власні доходи, а 298.9 млрд грн – передані з держбюджету.

Види міжбюджетних трансфертів визначені у статтях 96 та 97 Бюджетного кодексу. Напрями та особливості використання окремих видів субвенцій встановлені статтями 102-105 Бюджетного кодексу.

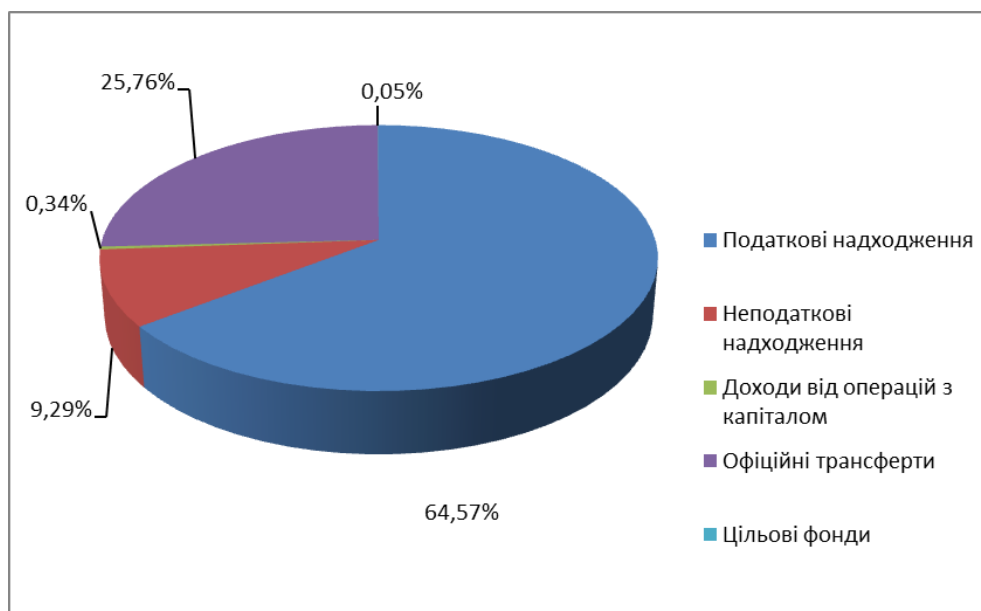


Рис. 3.1. - Структура доходів бюджету Кролевецької ТГ за 2017 рік

За 2017 рік сесіями міської ради з урахуванням внесених змін станом на 01.01.2018 року затверджено міський бюджет в сумі 41002,320 тисяч гривень. Доходи загального фонду склали 39311,745 тисяч гривень та спеціального - 1690,575 тисяч гривень, або 95,9 % та 4,1 % відповідно.

В структурі планових показників загального фонду міського бюджету власні та закріплені доходи склали 73,2 % (28782,811 тисяч гривень), субвенції з інших бюджетів – 26,8 % (10528,934 тисяч гривень).

До загального фонду міського бюджету по власним і закріпленим доходам (власного фінансового ресурсу) отримано 29018,795 тисяч гривень, що складає 100,8 відсотка до затверджених показників на рік, перевиконання становить 235,984 тис. грн. У порівнянні з аналогічним періодом минулого року власних доходів загального фонду надійшло на 6628,208 тисяч гривень більше або на 129,6 %.

До спеціального фонду міського бюджету по власним і закріпленим доходам (власного фінансового ресурсу) отримано 1507,177 тисяч гривень при плані на рік 1658,725 тисяч гривень, що складає 90,9 відсотка до затверджених показників на рік. В порівнянні з минулим роком власних доходів спеціального фонду надійшло на 360,882 тисяч гривень більше, або на 131,5 %.

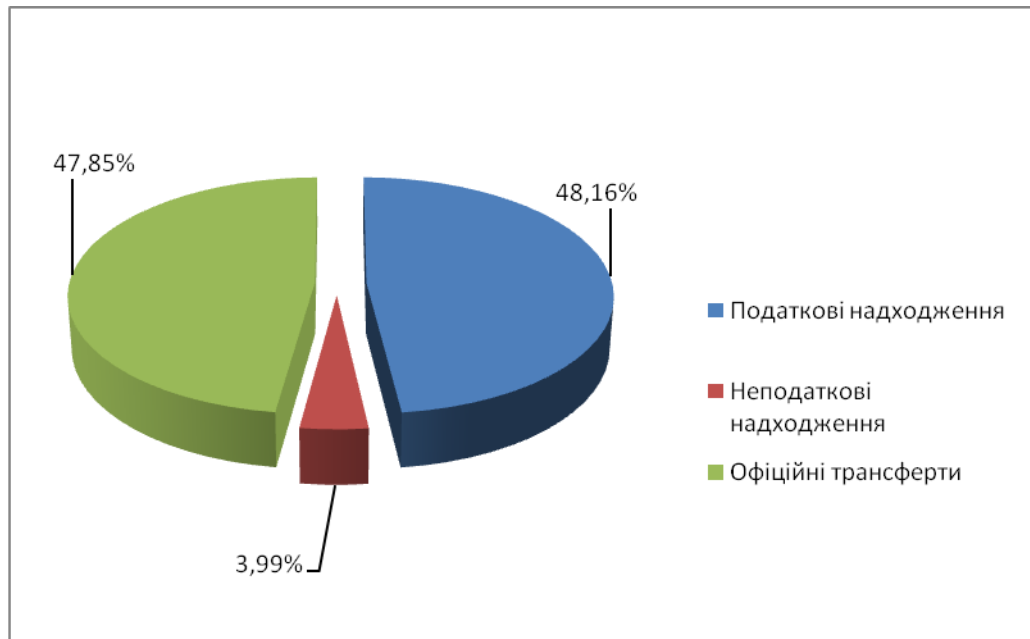


Рис. 3.2. - Структура доходів бюджету Кролевецької ТГ за 2018 рік

За 2018 рік сесіями міської ради з урахуванням внесених змін станом на 01.01.2019 року затверджено міський бюджет по доходам в сумі 157026,454 тисяч гривень. Доходи загального фонду склали 149091,421 тисяч гривень, спеціального – 7935,033 тисяч гривень, або 94,9 відсотка та 5,1 відсотка відповідно.

В структурі планових показників загального фонду міського бюджету доходи без урахування трансфертів склали 52,3 відсотка (78000,000 тисяч гривень), дотації з державного бюджету – 5,8 відсотка (8693,200 тисяч гривень), дотації з місцевих бюджетів – 2,1 відсотка (3180,030 тисяч гривень), субвенції з державного бюджету – 37,5 відсотка (55803,000 тисяч гривень), субвенції з місцевих бюджетів – 2,3 відсотка (3415,191 тисяч гривень).

До загального фонду міського бюджету податків і зборів (власного фінансового ресурсу) отримано 78243,512 тисяч гривень, що складає 100,3

відсотка до затвердженого планового показника на рік (78000,000 тисяч гривень). По всіх джерелах надходжень власного фінансового ресурсу загального фонду міського бюджету забезпечено виконання затверджених планових показників. У порівнянні з 2017 роком власного фінансового ресурсу загального фонду (в спів ставних умовах) надійшло на 10412,677 тисяч гривень більше або на 15,2 відсотка.

Інших надходжень фактично отримано 1,190 тисяч гривень.

До загального фонду отримано офіційних трансфертів в загальній сумі 70683,719 тисяч гривень або 99,4 відсотка до річного плану (71091,421 тисяч гривень).

З державного бюджету отримано:

- базової дотації в сумі 8693,200 тисяч гривень, що становить 100,0 відсотка до річного плану (8693,200 тисяч гривень);

- субвенції на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад в сумі 2744,702 тисяч гривень, що становить 97,8 відсотка до річного плану (2806,500 тисяч гривень);

- освітньої субвенції в сумі 30725,000 тисяч гривень, що становить 100,0 відсотка до річного плану (30725,000 тисяч гривень);

- медичної субвенції в сумі 22151,500 тисяч гривень, що становить 100,0 відсотка до річного плану (22151,500 тисяч гривень);

- субвенції на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій в сумі 120,000 тисяч гривень, що становить 100,0 відсотка до річного плану (120,000 тисяч гривень).

З місцевих бюджетів отримано:

- дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету в сумі 3180,030 тисяч гривень, що становить 100,0 відсотка до річного плану (3180,030 тисяч гривень);

- субвенції з місцевого бюджету на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа за рахунок відповідної субвенції в сумі 270,000 тисяч гривень, що становить 100,0 відсотка до річного плану (270,000 тисяч гривень);

- субвенції на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції в сумі 319,761 тисяч гривень, що становить 59,3 відсотка до річного плану (539,000 тисяч гривень);

- субвенції за рахунок залишку коштів освітньої субвенції, що утворився на початок бюджетного періоду в сумі 872,812 тисяч гривень, що становить 98,5 відсотка до річного плану (886,322 тисяч гривень);

- субвенції на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету в сумі 137,197 тисяч гривень, що становить 100,0 відсотка до річного плану (137,257 тисяч гривень);

- субвенції на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти "Нова українська школа" за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету в сумі 572,456 тисяч гривень, що становить 98,4 відсотка до річного плану (581,504 тисяч гривень);

- інших субвенцій в сумі 375,957 тисяч гривень, що становить 78,5 відсотка до річного плану (479,108 тисяч гривень);

- субвенції на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій за рахунок залишку коштів відповідної субвенції з державного бюджету, що утворився на кінець 2017 року в сумі 521,104 тисяч гривень, що становить 99,8 відсотка до річного плану (522,000 тисяч гривень).

До спеціального фонду міського бюджету податків і зборів (власного фінансового ресурсу) отримано 5066,205 тисяч гривень при плані на рік 3887,033 тисяч гривень, що складає 130,3 відсотка.

Власних надходжень бюджетних установ при плані на рік 2978,491 тисяч гривень отримано 3190,227 тисяч гривень або 107,1 відсотка.



Рис. 3.3. - Структура доходів бюджету Кролевецької ОТГ за 2019 рік

За 2019 рік сесіями Кролевецької міської ради з урахуванням внесених змін станом на 01.01.2020 року затверджено бюджет Кролевецької міської об'єднаної територіальної громади по доходам в сумі 171 929, 373 тисяч гривень. Доходи загального фонду склали 163 787,468 тисяч гривень к, спеціального –8 141 ,905 тисяч гривень, або 95,3% та 4,7% відповідно.

В структурі планових показників загального фонду бюджету Кролевецької міської об'єднаної територіальної громади доходи без урахування трансфертів склали 57,1% (93 433 ,000 тисяч гривень), дотації з державного бюджету – 3,8% (6 297, 400 тисяч гривень), дотації з місцевих бюджетів – 1,5% (2 404 ,630 тисяч гривень), субвенції з державного бюджету – 33,2% (54 367, 000 тисяч гривень), субвенції з місцевих бюджетів – 4,4% (7 285 ,438 тисяч гривень).

До загального фонду бюджету Кролевецької міської об'єднаної територіальної громади податків і зборів (власного фінансового ресурсу) отримано 96 375 ,580 тисяч гривень, що складає 103,1% до затвердженого планового показника на рік (93 433 ,000 тисяч гривень). У порівнянні з аналогічним періодом минулого року власного фінансового ресурсу загального фонду надійшло на 18 132 ,068 тисяч гривень більше або на 23,2%.

Інших неподаткових надходжень отримано 25 ,708 тисяч гривень, що становить 100,0% до річного плану 25 ,707 тисяч гривень).

До загального фонду отримано офіційних трансфертів в загальній сумі 69 809 ,681 тисяч гривень або 99,2% до річного плану (70 354 ,468 тисяч гривень).

З державного бюджету отримано:

- базової дотації в сумі 6 297 ,400 тисяч гривень, що становить 100,0% до річного плану (6 297 ,400 тисяч гривень);
- субвенції на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад в сумі 2 619 ,884 тисяч гривень, що становить 100,0% до річного плану (2 620 ,400 тисяч гривень);

- освітньої субвенції в сумі 34 985 ,000 тисяч гривень, що становить 100,0% до річного плану (34 985 ,000 тисяч гривень);

- медичної субвенції в сумі 16 761 ,600 тисяч гривень, що становить 100,0% до річного плану (16 761 ,600 тисяч гривень).

З місцевих бюджетів отримано:

- дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету в сумі 2 404 ,630 тисяч гривень, що становить 100,0% до річного плану (2 404 ,630 тисяч гривень);

- субвенції на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування в сумі 3 575 ,503 тисяч гривень, що становить 100,0% до річного плану (3 575 ,503 тисяч гривень);

- субвенції на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції в сумі 481 ,139 тисяч гривень, що становить 49,2% до річного плану (978,720 тисяч гривень);

- субвенції за рахунок залишку коштів освітньої субвенції, що утворився на початок бюджетного періоду в сумі 250 ,000 тисяч гривень, що становить 100,0 % до річного плану (250 ,000 тисяч гривень);

- субвенції на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету в сумі 162 ,209 тисяч гривень, що становить 91,4% до річного плану (177 ,536 тисяч гривень);

- субвенції на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти "Нова українська школа" за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету в сумі 532,699 тисяч гривень, що становить 100,0% до річного плану (532,699 тисяч гривень);

- субвенції з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері охорони здоров'я за рахунок коштів медичної субвенції в сумі 426,754 тисяч гривень, що становить 100,0% до річного плану (426,800 тисяч гривень);

- субвенції з місцевого бюджету на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету в сумі 293,400 тисяч гривень, що становить 97,8% до річного плану (300,000 тисяч гривень);

- інших субвенцій в сумі 570,461 тисяч гривень, що становить 95,8% до річного плану (595,180 тисяч гривень);

- субвенції на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення якості освіти за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету в сумі 449,000 тисяч гривень, що становить 100,0% до річного плану (449,000 тисяч гривень).

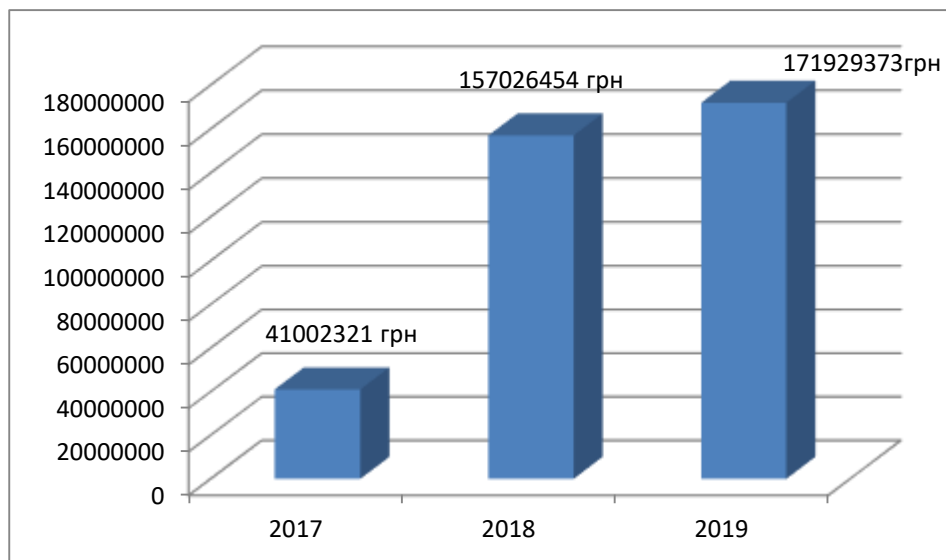


Рис.3.4. - Динаміка доходів бюджету Крелевецької ОТГ за 2017-2019 роки

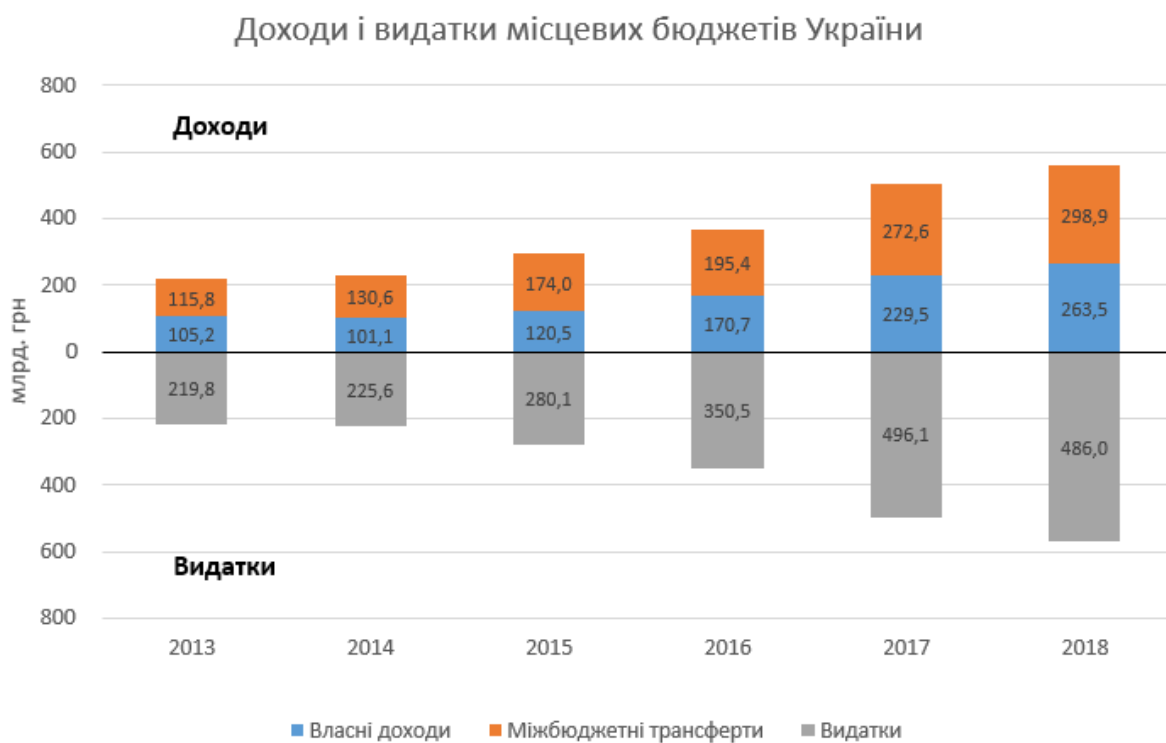


Рис. 3.5. - Доходи і видатки місцевих бюджетів України

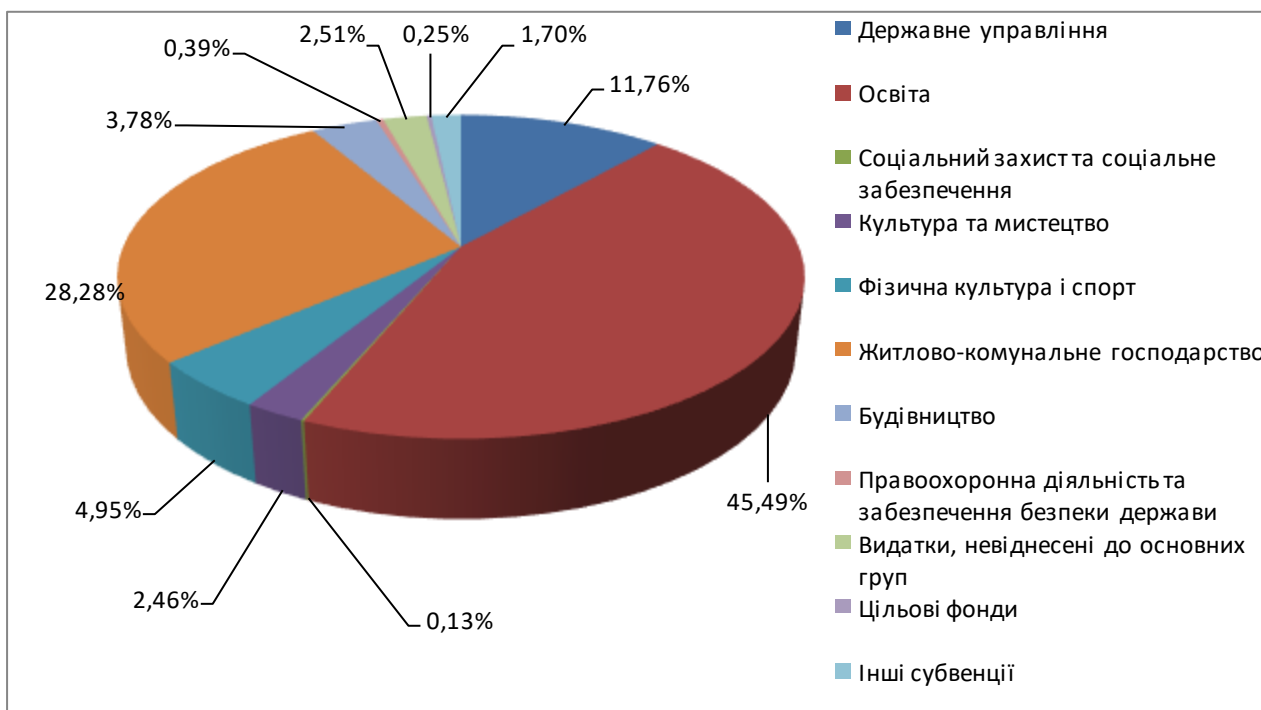


Рис. 3.6. - Структура видатків бюджету Кролевецької ТГ за 2017 рік

Видатки міського бюджету склали 41 457,995 тисяч гривень, або 97,3 відсотка до затвердженого річного плану, з них загальний фонд — 33 883,221 тисяч гривень (97,1 відсотка), спеціальний – 7 574,774 тисяч гривень (97,95 відсотка).

Видатки загального фонду (без урахування трансфертів місцевим бюджетам) склали 34 384,999 тисяч гривень.

Резервний фонд міського бюджету протягом січня - грудня 2017 року не використовувався.

Дебіторська заборгованість бюджетних установ, що утримуються за рахунок коштів загального фонду, станом на 1 січня 2018 року відсутня.

Кредиторська заборгованість бюджетних установ по загальному фонду станом на 1 січня 2018 року відсутня.

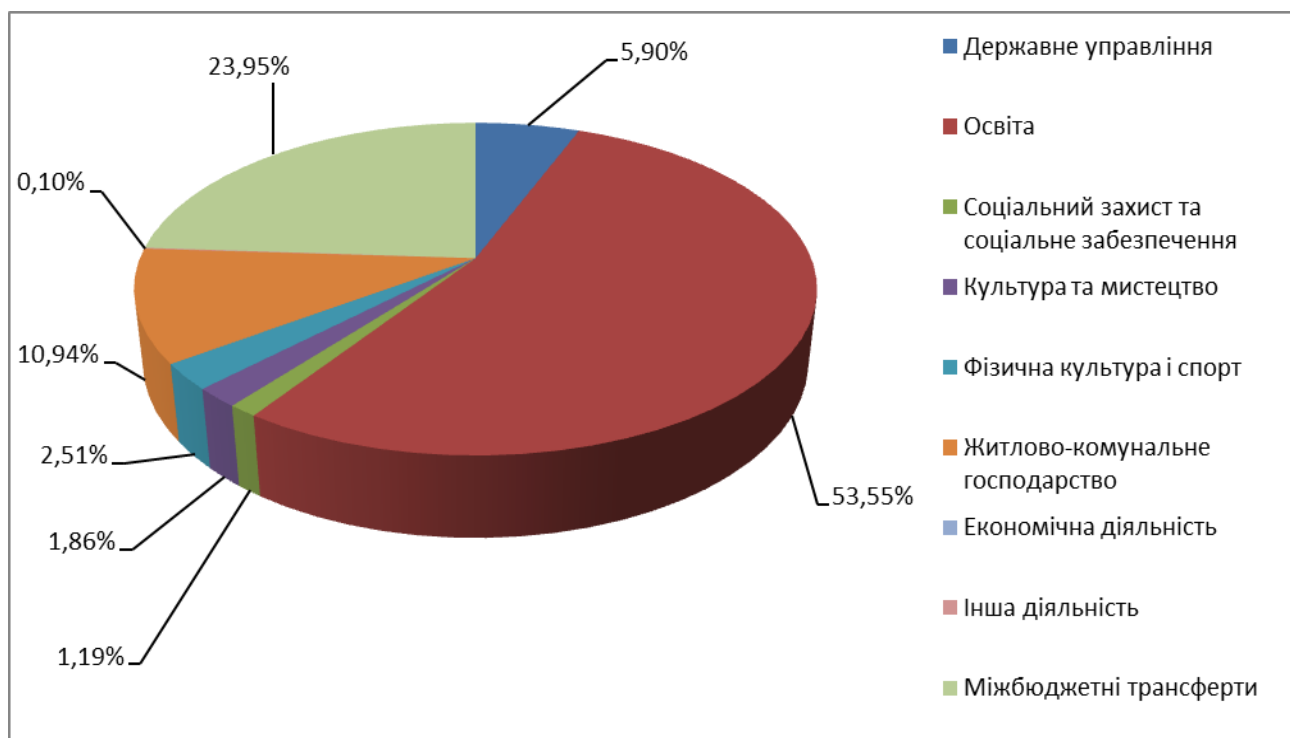


Рис. 3.7. - Структура видатків бюджету Кролевецької ОТГ за 2018 рік

Видатки загального фонду (без урахування трансфертів місцевим бюджетам) склали 99820,851 тисяч гривень.

Резервний фонд міського бюджету протягом 2018 року не використовувався шляхом виділення коштів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 415 від 29.03.2002 року «Про затвердження Порядку використання коштів резервного фонду бюджету».

Видатки спеціального фонду склали 18766,333 тисяч гривень.

За 2018 рік з міського бюджету на виконання 7 регіональних програм за рахунок загального і спеціального фондів профінансовано 62291,82828 тисяч гривень.

Прострочена дебіторська заборгованість бюджетних установ, що утримуються за рахунок коштів загального фонду, станом на 1 січня 2019 року відсутня.

Прострочена кредиторська заборгованість бюджетних установ по загальному фонду станом на 1 січня 2019 року відсутня.

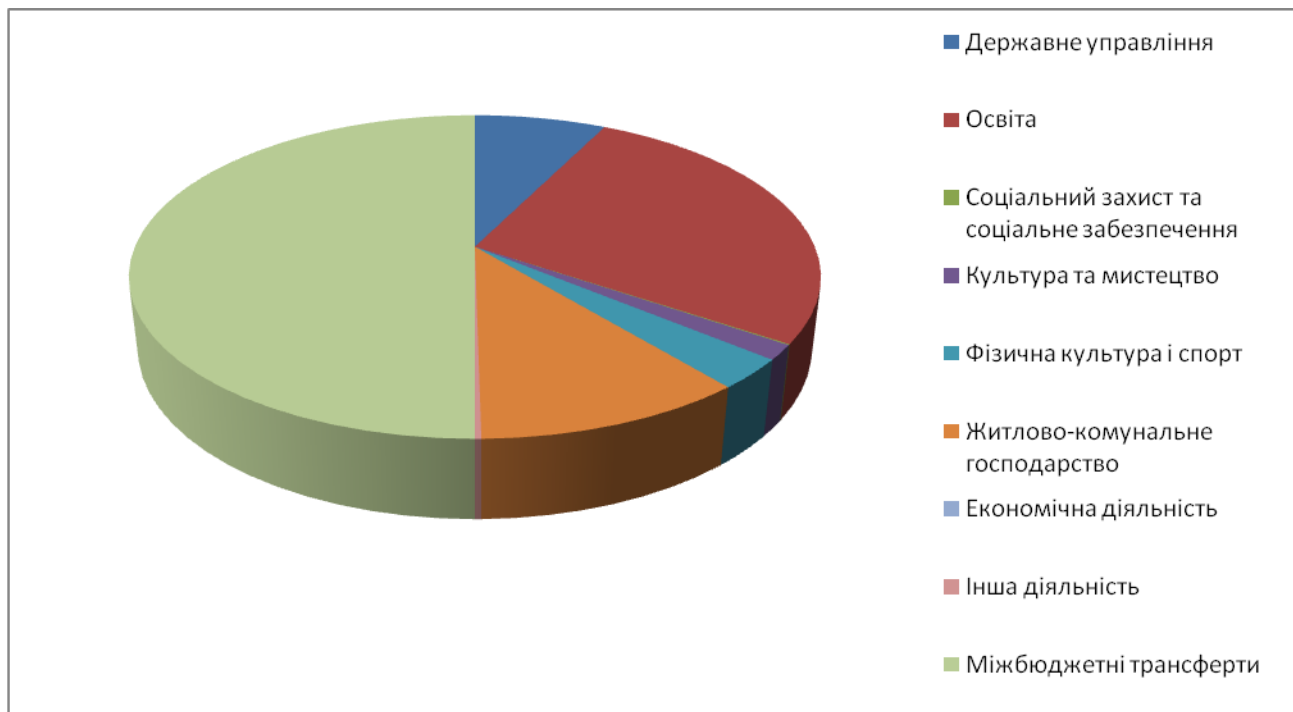


Рис. 3.8. - Структура видатків бюджету Кролевецької ТГ за 2019 рік

Видатки загального фонду склали 149 792 ,136 тисяч гривень.

Із загального фонду бюджету Кролевецької міської об'єднаної територіальної громади іншим бюджетам перераховано кошти іншої субвенції в сумі 4 112 ,242 тисяч гривень

Резервний фонд місцевого бюджету протягом 2019 року не використовувався шляхом виділення коштів відповідно до Порядку використання коштів резервного фонду бюджету, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.03.2002 № 415.

Видатки спеціального фонду склали 26 046 ,815 тисяч гривень.

За 2019 рік з бюджету Кролевецької міської об'єднаної територіальної громади на виконання 9 регіональних програм за рахунок загального і спеціального фондів профінансовано 68 073 ,918 тисяч гривень.

Прострочена дебіторська заборгованість бюджетних установ, що утримуються за рахунок коштів загального фонду, станом на 1 січня 2020 року відсутня.

Прострочена кредиторська заборгованість бюджетних установ по загальному фонду станом на 1 січня 2020 року відсутня.

3.3 Проблеми та пропозиції удосконалення діяльності фінансового управління Кролевецької ТГ

В сучасній ринковій економіці головне знаряддя управління державними фінансами - це формування та виконання державного й місцевого бюджетів. До цього часу форми та методи управління державними фінансами не приведені конституційно до визначеного регулювання відносин між державою та місцевими державними адміністраціями і місцевими органами самоврядування – це є першою проблемою.

Друга - недосконалість чи повна відсутність законодавства що стосується чіткого та єдиного порядку нормування витрат державних коштів. При формуванні та виконанні бюджетів дохідна частина нормується. Також дохідна частина постійно не виконується через несвоєчасну сплату податків та систематичні відстрочки платежів. Видаткова частина нормується тільки у загальному обсязі, її складові визначаються без певних норм витрат, а при фактичному витрачанні бюджетних коштів єдиним чинником розміру витрат (окрім зарплати та соціальних допомог) є ринок.

Відсутність сучасного обладнання і оргтехніки у фінансовому управлінні

не дозволяє централізовано і оперативно обробляти матеріали, а постійні зміни в формах звітності і законодавстві фінансового управління негативно відображається на ефективності роботи – це також є суттєвими проблемами фінансового управління.

Потрібне реформування управління державними фінансами.

Таблиця 3.1 - Заходи для реформування управління державними фінансами

Заходи для реформування управління державними фінансами		
Реорганізація структури Міністерства фінансів та місцевих фінорганів, територіальних казначейств	Перегляд та підготовку змін усіх прийнятих законодавчих та нормативних актів стосовно використання й контролю бюджетних коштів	Створення єдиної нормативної бази витрат бюджетних установ в розрізі кожної галузі обов'язкової для формування обсягу місцевих бюджетів при затвердженні державного та місцевих бюджетів й відповідно до їх виконання

Складність вирішення проблеми щодо реорганізації фінансової системи управління полягає в тому, що неможливо вирішити без визначення переліку функцій та завдань, що покладаються на місцеві органи влади України.

Відповідно до цього, пропоную об'єднати органи казначейства та фінансові органи на обласному, міському та районному рівнях. Об'єднання названих структур є розв'язанням завдань, пов'язаних з виконанням місцевих бюджетів, приведенням їх у єдиний законодавчо визначений порядок,

забезпеченням законності використання бюджетних коштів їх розпорядниками та кадрового забезпечення кваліфікованими спеціалістами.

Варто покласти виконання повноважень місцевих органів влади у галузі бюджету і фінансів, визначених Конституцією України і Законом України "Про місцеві державні адміністрації" і "Про місцеве самоврядування", на управління, відділи економіки.

Це значно покращить виконання і ефективність втілення тих функцій фінансових органів, що продиктовані завданнями реформування бюджетного процесу:

- безперервність бюджетного процесу, що охоплює поточний, плановий наступного року та перспективний середньостроковий період;
- взаємозв'язок та взаємозалежність бюджетів різних рівнів - підготовка узгоджених пропозицій що стосується бюджету області, Міністерству фінансів і Міністерству економіки й обґрунтування бюджетного забезпечення, перерозподіл фінансових ресурсів;
- відслідковування у ході виконання бюджету і плану соціально-економічного розвитку шляхів забезпечення фінансової стабільності регіонів;
- розв'язання проблем економічного інвестування із метою зменшення навантаження на бюджет.

Тблиця 3.2 - Основні завдання із створення новітньої системи управління державними фінансами

Основні завдання із створення новітньої системи управління державними фінансами	
1	Зміцнення керівної ролі Міністерства фінансів в проведенні і організації на

	місцях єдиної фінансової та бюджетної політики
2	Створення єдиної вертикальної виконавчої структури управління державними фінансами на базі об'єднання місцевих фінансових органів та місцевих органів Державного казначейства, КРУ з підпорядкуванням міністру фінансів
3	Створення єдиної системи кадрового, методологічного та програмного забезпечення робітників системи Міністерства фінансів
4	Відповідність системи контролю бюджетних коштів чинному законодавству із урахуванням прийняття надалі бюджетного кодексу й інших головних бюджетних законодавчих актів
5	Забезпечення трирівневого контролю за формуванням та виконанням бюджету посадовою особою, що готує й приймає рішення про використання бюджетних коштів

ВИСНОВКИ

В умовах глобалізації світового співтовариства публічне управління потребує особливого розгляду, адже воно відіграє важливу роль в забезпеченні життєдіяльності суспільства і його взаємодії із владою. В сучасному світі, у якому змінюється устрій держав, удосконалюються ринково-економічні процеси, Україна намагається відповідати сучасним викликам та проводити реформування в владній і правовій системах, запроваджувати та розвивати публічне управління. Хоча за наявних умов система публічного управління лишається недосконалою. Бюрократія державних структур породжує боротьбу за сфери впливу, думка суспільства в вирішенні владних питань не достатньо враховується, як наслідок, знижується ефективність державних структур і їх здатність ефективно реагувати на потреби та проблеми суспільства. Забезпечення ефективної діяльності влади в Україні можливе шляхом глибокого вивчення досвіду провідних та успішних країн світу і застосування ефективних досягнень на практиці. Тож українським фахівцям варто враховувати вітчизняні реалії й напрацювати теоретико-методологічну базу публічного управління взагалі та публічного адміністрування зокрема.

Система місцевого самоврядування в наш час не задовольняє потреб суспільства. Функціонування органів місцевого самоврядування в більшості територіальних громад не забезпечує створення і підтримку сприятливого життєвого середовища, потрібного для всебічного розвитку особистості, її самореалізації, захисту прав, надання населенню органами місцевого самоврядування, утвореними ними установами і організаціями якісних та доступних адміністративних, соціальних й інших послуг.

На сьогодні ефективного і швидкого розв'язання потребують проблеми:

- погіршення якості і доступності публічних послуг внаслідок ресурсної неспроможності більшості органів місцевого самоврядування здійснювати власні та делеговані повноваження;
- зношеність теплових, каналізаційних, водопостачальних мереж та житлового фонду і ризик виникнення техногенних катастроф у умовах обмеженості фінансових ресурсів місцевого самоврядування;
- складна демографічна ситуація в більшості територіальних громад;
- неузгодженість місцевої політики що стосується соціально-економічного розвитку із реальними інтересами територіальних громад;
- нерозвиненість форм прямого народовладдя, неспроможність членів громад до солідарних дій, спрямованих на захист своїх прав й інтересів, в співпраці із органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади і досягнення спільних цілей розвитку громади;
- зниження рівня професіоналізму посадових осіб місцевого самоврядування;
- корпоратизація органів місцевого самоврядування, закритість та непрозорість їх діяльності, високий рівень корупції, який призводить до зниження ефективності використання ресурсів, погіршення інвестиційної привабливості територій, зростання соціальної напруги;
- централізація повноважень органів виконавчої влади і фінансово-матеріальних ресурсів;
- відсторонення місцевого самоврядування від вирішення питань в сфері земельних відносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Нижник Н. Публічна влада та управління: принципи і механізми реалізації : монографія / Н. Нижник. - Чернівці : Технодрук, 2008. - 432 с.
2. Холлис Г. На пути демократической децентрализации: Перестройка региональных и местных органов власти в новой Европе / Г. Холлис, К. Плоккер ; Tacis services DO IA, European Commission. - К., 1995. - 287 с.
3. Оболенський О. Провісники нового публічного управління / О. Оболенський // Розвиток публічного адміністрування на засадах менеджменту: європейський контекст : матеріали наук.практ. конф., 15-16 трав. 2009 р. - Дніпропетровськ, 2009. - 37 с.
4. Мальковская И. Трансформация государства и эволюция публичного администрирования в условиях глобализации / И. Мальковская // Вестн. Рос. ин-та дружбы народов. - 2006. - № 8. - С. 27- 43.
5. Основи демократії / М. Бессонова, О. Бірюков, С. Бондарук та ін. ; за заг. ред. А. Колодій ; М-во освіти і науки України, Акад. наук України, Укр.-канад. Проект "Розбудова демократії", Ін-т вищої освіти. - 2-ге вид., стер. - К. : Вид-во "Ай Бі", 2004. 668 с.
6. Lowi T. J. Four systems of policy politics and choice. Public Administration Review, 1972.
7. Чиркин В. Е. Публичное управление : учебник / В. Е. Чиркин. – М. : Юристъ, 2004.
8. Оболенський О. Ю. Розвиток суспільства та публічне управління / О. Ю. Оболенський // Вісн. НАДУ. – 2013. – № 3. – С. 27–33.

9. Желюк Т. Л. Публічне управління: сучасні реалії та перспективи для України / Т. Желюк // Публічне управління та регіональна політика в країнах Центральної і Східної Європи : Зб. матеріалів доп. за матеріалами наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 22 жовт. 2012 р. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 202 с.
10. Шаров Ю. Європейські стандарти публічного управління: проекція на муніципальний рівень [Електронний ресурс] / Ю. Шаров, І. Чикаренко. – Режим доступу : www.nbu.gov.ua
11. Краткий экономический словарь / под ред. А. Н. Азрилияна. – 2-е изд. доп. и перераб. – М. : Ин-т новой экономики, 2002. – 1088 с.
12. Латинін М. А. Аграрний сектор економіки України : механізм державного регулювання : монографія / М. А. Латинін. – Х. : Вид-во ХарРІНАДУ “Магістр”, 2006. – 320 с.
13. Пірен М. І. Вступне слово / М. І. Пірен // Формування й оновлення політико-управлінської еліти в сучасній Україні : зб. наук. пр. / за заг. ред. М. І. Пірен. – К. : Вид-во НАДУ , 2005. – 204 с.
14. Ашин Г. К. Современные теории элиты : критический очерк / Г. К. Ашин. – М., 1985. – 287 с.
15. Freuhd. Dus Elitproblem in der modernen Politische Bildung. – Munchen.1954. Heft 46. – S. 237.
16. Окоїн П. Устрій державних установ у ХХІ столітті: чому бюрократія залишиться в державному управлінні / П. Окоїн // Вісн. УАДУ . – 1999. – № 1. – С. 5–19.
17. Траверсе О. Політичне лідерство. Поняття, дискурс, практика / О. Траверсе // Віче. – 2006. – № 18. – С. 32–38.

18. Державне управління: основи теорії, історія і практика : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній, М. М. Іжа, Г. І. Арабаджи ; за заг. ред. П. І. Надолішнього, В. Д. Бакуменка. – Одеса : ОРІДУ НАДУ , 2009. – 394 с.
19. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/print1406533405079590>
20. Закон України “Про внесення змін до Конституції України” від 8 груд. 2004 р. № 2222-IV // Уряд. кур’єр. – 2004. – 10 груд.
21. Закон України “Про відновлення дії окремих положень Конституції України” від 21 лют. 2014 р. № 742-VII // Голос України. – 2014. – 1 берез.
22. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 1 : Теорія державного управління. – 2011. – 748 с.
23. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко ; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с.
24. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лют. 2014 р. № 794-VII // Голос України. – 2014. – 1 берез.
25. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17 берез. 2011 р. № 3166-VI // Голос України. – 2011. – 9 квіт.
26. Мартиненко В. М. Державне управління: шлях до нової парадигми (теорія та практика) : монографія / В. М. Мартиненко. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2003. – 220 с.

27. Атаманчук Г. Государственное управление : организационно-функциональные вопросы : учеб. пособие / Г. Атаманчук. – М. : ОАО “НПО “Экономика”, 2000. – 303 с.
28. Кармазіна М. “Інститут” та “інституція”: проблема розрізнення понять / М. Кармазіна, О. Шурбована // Політ. менеджмент. – 2006. – № 4. – С. 10–19.
29. Мартиненко В. М. Державне управління: шлях до нової парадигми (теорія та методологія) : монографія / В. М. Мартиненко – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2003. – 220 с.
30. Мельниченко В. І. Інституційний розвиток на рівні регіону : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / В. І. Мельниченко. – К. : НАДУ, 2009. – 88 с.
31. Полянський Ю. Д. Оцінювання державних політик і програм: лекційні матеріали / Тема 1: Вступ до курсу. Визначення оцінювання [Електронний ресурс] / Ю. Д. Полянський, В. В. Тертичка. – Режим доступу : <http://www.ipas.org.ua/dc3.htm>
32. Сильчук Т. В. Правове забезпечення інституційного розвитку державного управління України [Електронний ресурс] / Т. В. Сильчук // Державне управління: теорія та практика : електрон. наук. фах. журн. – 2012 р. – № 2. – Режим доступу до журн. : <http://academy.gov.ua/ej/ej16/txts/12STVDUU.pdf>
33. Суший О. В. Психосоціальна культура державного управління : монографія / О. В. Суший. – К. : Світогляд, 2012. – 346 с.
34. Федорчак О. Класифікація механізмів державного управління // Наук. вісн. Демократичне врядування [Електронний ресурс]. – 2008. – Вип. 1. – С. 6. – Режим доступу : http://www.lvivacademy.com/visnik/fail/O_Fedorchak.pdf